

Zondag 30 augustus 2020 - **Blij-Bedroefd-Boos-Bang**

Lezing: Mattheüs 14 : 22 – 33

Met welke emotie begin jij vooral aan het nieuwe seizoen?

Deze vraag werd in de afgelopen week gesteld binnen de Facebook groep van Predikanten. In opdracht van het Landelijk Dienstencentrum doet een beleidsmedewerker onderzoek naar hoe predikanten zich voelen.

En de predikanten konden kiezen uit vier emoties:

Blij – Bedroefd – Boos – Bang. Het laadt zich raden dat de Facebook pagina bijna ontplofte met allerlei reacties. Allereerst de opmerking dat alle reacties openbaar te zien waren. Dus wie durft het aan om boos te zijn? En natuurlijk was er de opmerking dat het wel heel beperkend was om maar uit 4 emoties te kunnen kiezen. De predikanten wisten nog wel meer B's te noemen: bezorgd, buffelend, bedachtzaam, bedreigd.

De vier B's van blij, bedroefd, boos, bang - schijnt trouwens een bekende indeling te zijn. Wordt ook vaak in het gewone leven gebruikt.

Met welke emotie gaan wij vooral verder?

Blij? Blij dat we weer met een beperkt aantal mensen in de kerk kunnen. Blij dat er nu een beeldverbinding is?

Bedroefd? Bedroefd omdat we op 1,5 meter afstand moeten blijven. Omdat we niet mogen zingen?

Boos? Boos omdat we het corona virus nog niet onder controle hebben. Boos omdat sommige mensen nonchalant met de regels omgaan.

Of bang?

Dat woord klinkt in ieder geval in onze evangelielezing. Als Jezus zegt: Blijf kalm, ik ben het, wees niet bang! Rondom deze woorden cirkelt het evangelie van vanmorgen. Wees niet bang, is één van de meest voorkomende zinnestukjes in de bijbel.

Er wordt wat afgebibberd (bibberend /ook met een B) door die gelovigen toen en nu. Het water staat hen zo nu en dan werkelijk tot de lippen en ze hebben geen idee hoe het verder moet. Wees niet bang! Hoe dan?

Nog maar net zijn de leerlingen getuige geweest van brood dat gedeeld werd en meer dan overvloedig was. Ze hebben een voorproefje gekregen van het koninkrijk. Al die mensen die Jezus hebben gevolgd werden aan de oevers van het meer gevoed. Twaalf manden bleven over om door te geven. Een gelovige topervaring, zou ik zeggen. Onmiddellijk daarna dwingt Jezus zijn leerlingen om in de boot te stappen en naar de overkant te varen. Zelf blijft Hij achter om de rust en de stilte te zoeken, om God te ontmoeten.

De leerlingen worden op hun voeten gezet. Ze mogen het zelf gaan doen. Jezus daagt hen uit hun eigen spoor te gaan trekken. Datgene wat ze meegemaakt hebben verder te dragen. Als zelfstandige getuigen van het koninkrijk hun verantwoordelijkheid dragen. En waar kun je dat beter oefenen dan op het water.

In de bijbel heeft water altijd een dubbele betekenis. Je hebt water nodig om te overleven, maar tegelijkertijd is het een plek vol dreiging en angst. In het wereldbeeld van toen is de aarde een platte schijf met daar boven een koepel, het uitspanseel. Onder de aarde is er water. Daar leven gevaarlijke monsters die angst inboezemen. Water is zo ook een beeld voor de woestheid en leegheid van het bestaan. Niet voor niets begon God als een van de eerste scheppingswerken met het paal en perk stellen aan de vloed. Droog land moet er zijn, een plek voor de mens om te wonen en te leven. Een uitgespaarde ruimte waarin we kunnen groeien en bloeien. Maar het water is nooit ver weg. U heeft er in de afgelopen zondagen over gehoord bij ds. Evert Jan van Katwijk.

In opdracht van Jezus varen de leerlingen weg, maar onderweg gaat het stormen en waaien, de boot wordt geteisterd door tegenwind en golven. Niets blijft de leerlingen van Jezus bespaard. Ze hebben de topervaring van de brooddeling nog maar net achter zich liggen of al hun vertrouwen wordt onderuit gehaald. Doodsbang zijn ze, bang om ten onder te gaan in de vloed.

Soms word je door het leven overspoeld en slaat de angst je om het hart. De angst omdat het leven zo kwetsbaar blijkt, de angst om te verliezen, jezelf of een ander. Angst voor de dood of pijnlijke ziektes. De angst om te falen en om onderuit te gaan. Angst voor het leven dat zoveel van je lijkt te vragen. Angst dat je het niet redt in je werk of in je relatie. Angst dat je geliefden iets overkomt. Angst om ongelukkig te zijn, angst voor eenzaamheid, dat niemand naast je zal staan, angst voor...

Ik denk dat er bij iedereen van ons de angst zo nu en dan om het hart slaat. We hebben allemaal onze eigen leeuwen en beren, die onze wegen versperren en ons op de vlucht doen slaan of verlamd achter laten.

De leerlingen zijn doodsbang in de storm. De nacht is te duister en het vertrouwen ontbreekt hen. Dan komt Jezus hen tegemoet over het water. Nog angstiger worden ze daar trouwens van. Een spook! Totaal ontredderd zijn ze.

Blijf kalm, ik ben het, wees niet bang. Ik ben het! Waar hebben we dat meer gehoord? Mozes stond met bibberknieën voor de brandende braambos. Moet hij nu dat volk gaan redden? Ik ben die ik ben, ik ben bij je, zegt de Eeuwige. Daar moet Mozes nog even goed over nadenken, want de angst slaat ook hem om het hart. Jona in de vis - was op de vlucht voor zijn roeping - scheep gegaan, maar in de storm wordt hij over boord gejonast en komt in de walvis terecht. Daar in de diepte van het dodenrijk, schreeuwt hij om hulp, zoekt hij de Eeuwige.

Gelovigen wordt niets bespaard. Het is niet waar dat ze alleen maar fris, vrolijk en blij zijn. Dat hen niets kan overkomen. Het is niet waar dat geloof een garantie is voor een lang en gelukkig leven, als een soort ultieme levensverzekering. We weten wel beter.

Het bijzondere van al die gelovigen, die we ontmoeten in de bijbel, is dat het mensen zijn zoals wij. Soms wonderbaarlijk volhardend en gelovig, dapper en gericht op anderen, bereid om voor God en de naaste door het vuur te gaan, maar veel vaker zijn we kleingelovigen die worstelen met het leven.

We hebben een beetje bibberige benen, we willen wel, maar vinden het soms ook doodeng. Als mensen die het lijden vrezen, die het liefst hun ogen sluiten voor de grote boze wereld. Ook gelovigen worden overspoeld door zorgen en verdriet, weten soms niet hoe ze de dag van morgen moeten bereiken en zijn bang in het donker.

En toch uiteindelijk blijkt er een weg door de zee. De overspoelende zee heeft niet het laatste woord. Maar wat is dat soms moeilijk om te geloven. Ik vermoed dat het daarom alleen al goed is dat we bij elkaar komen in de kerk. Of ons via beeld of geluid verbonden te weten met deze plek. Een plek waar door de tijden heen is gezongen en geloofd dat er leven mogelijk is door het water heen.

Petrus is, zoals wel vaker, haantje de voorste om zijn vertrouwen in Jezus te tonen. Als Jezus zegt: Kom maar! gaat Petrus het schip uit en loopt over het water naar Jezus. Het kàn dus. Niet het over water lopen als kunstje, maar het krijgen van zóveel vertrouwen, dat je je diepste angsten overwint en weer een stap durft te zetten. Dat je je ogen afwendt van wat je bang maakt, en kijkt naar Hem, die dat woord spreekt.

Hóe groot die angsten kunnen zijn, blijkt wel als Petrus die ineens weer voor ogen ziet; hij zinkt er weer in weg, en roept om hulp, om een uitgestoken hand – die Jezus hem direct reikt. Je mag best méér vertrouwen hebben, zegt Hij.

Dat vind ik het meest bemoedigende in dit verhaal: de hánd die naar ons uitgestoken wordt. Dat Petrus het uiteindelijk redt, is niet aan zijn geloof te danken, maar aan Jezus die hem de hand toesteekt. Jezus redt hem niet omdat hij een groot geloof heeft, maar juist omdat hij zo twijfelt, zo kleingelovig is, zo weinig vertrouwen heeft, dat hij eraan onderdoor dreigt te gaan.

In dit verhaal krijgen volgelingen van Jezus, mensen zoals wij, troost en bemoediging. Een hand toegestoken Niet de zee draagt Petrus, maar die uitgestrekte hand van Jezus draagt hem en redt hem.

We kunnen zeggen de angst voorbij: niet meer bang. En tenslotte nog een keer de vraag: hoe gaan wij verder, hoe ga ik verder?

Soms bezorgd, maar ja die B stond niet officieel in het rijtje:

Toch vooral blij: dat we hier bij elkaar zijn, blij dat we via beeld en geluid met elkaar verbonden zijn, blij dat we elkaar kunnen ontmoeten, blij dat God zijn hand naar ons uitstrekt en wij met goede moed verder kunnen gaan.

Loosdrecht, Gereformeerde Kerk
ds. Hillegonda Ploeger